

**Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht**

|                |                                                                                                                         |             |                                         |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-----------------------------------------|
| Onderwerp      | Ontheffing Soortenbescherming                                                                                           | Datum       | 22 juni 2023                            |
| Zaaknummer     | Z2023-00000141                                                                                                          | Team        | Vergunningverlening Natuur en Landschap |
| Briefnummer    | D2023-00004166                                                                                                          | Van         | Servicebureau                           |
| Uw referentie  | -                                                                                                                       | Telefoonnr. | 030 258 91 11                           |
| Ontvangstdatum | 23 januari 2023                                                                                                         | E-mail      | servicebureau@provincie-utrecht.nl      |
| Bijlage        | Voorschriften bij de ontheffing<br>Voorgeschreven maatregelen<br>Locatie plangebied en<br>aangetroffen verblijfplaatsen |             |                                         |

Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. heeft namens Lekstede Wonen een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Gasperdenstraat 7-21 en 8 t/m 22 in Hagestein (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000141.

**1. Besluit**

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling die genoemd is in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk vernielen van nesten van de huismus;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 15 augustus 2023 tot en met 1 december 2024.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

## **2. Motivering van het besluit**

### **2.1 Omschrijving van de aanvraag**

De aanvraag heeft betrekking op renovatie van zestien eengezinswoningen verdeeld over vier woonblokken op de locatie Gasperdenstraat 7-21 en 8 t/m 22 in Hagestein. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, ten aanzien van de huismus (*Passer domesticus*) en van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, ten aanzien van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). U vraagt de ontheffing voor de periode van 15 augustus 2023 tot en met 1 december 2024.

### **2.2 Gevolgde procedure**

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 17 april 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

### **2.3 Toetsingskader**

De huismus is beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming en de gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

### **2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden**

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

#### **a) Alternatievenafweging**

##### **Omschrijving van de alternatieven**

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover aan dat er geen redelijke alternatieven zijn die minder effect hebben op de aanwezige soorten. Het project voorziet in de renovatie van de bestaande woningvoorraad en kan daarom niet op een andere locatie worden uitgevoerd. De woningen moeten worden onderhouden en verduurzaamd. Er bestaat geen redelijke alternatieve werkwijze om het doel van de ingreep te bereiken. Sloop en nieuwbouw van woningen heeft gelijke of meer negatieve effecten op beschermde soorten dan renovatie. Er wordt gewerkt buiten de kwetsbare periode van de soort en er worden voldoende compenserende maatregelen getroffen. De tijdelijke compensatie voor de aan te tasten kraamverblijfplaats voldoet niet geheel aan de voorwaarden die het kennisdocument daarvoor stelt, maar er is geen redelijk alternatief beschikbaar (zie C) Ecologische beoordeling). Er zijn daarom geen redelijke alternatieven voor de werkwijze en planning die minder effect hebben op de aanwezige soorten.

## **Conclusie alternatievenafweging**

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

## **b) Belangenafweging**

### **Omschrijving van het belang**

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid".

Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

### **In het belang van de volksgezondheid**

#### **Aangegeven belang**

In het activiteitenplan van 21 december 2022 heeft u aangegeven dat de woningen worden verduurzaamd. In uw aanvullingen van 17 april 2023 heeft u vervolgens onderbouwd dat de energielabels van de woningen door de werkzaamheden worden verbeterd van C en D naar A en A+.

#### **Beoordeling van het aangegeven belang**

Uit uw onderbouwing blijkt dat er sprake is van verduurzaming van de woningen.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit zorgt voor een verlaging van de uitstoot van broeikasgassen. Een lagere uitstoot van broeikasgassen leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt de verduurzaming van bestaande woningen ook bij aan de verbetering van de volksgezondheid.

### **Conclusie belangenafweging**

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor de volksgezondheid. Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

### **c) Ecologische beoordeling**

#### **Uitgevoerd onderzoek**

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

#### **Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten**

- **Huismus**

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee nestplaatsen aanwezig onder de dakpannen van de woningen aan de Gasperdenstraat 16 en de Gasperdenstraat 19. De locaties van de nestplaatsen zijn opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

- **Gewone dwergvleermuis**

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een kraamverblijfplaats vastgesteld met 76 individuen in de woning gelegen aan de Gasperdenstraat 21. De invliegopening bevindt zich aan de kopgevel bij de nok, tussen de gevel en de daklijst. Ook zijn twee zomerverblijfplaatsen vastgesteld in de kopgevels van de woningen aan de Gasperdenstraat 14 en Gasperdenstraat 22. Verder zijn twee paarterritoria vastgesteld rondom Gasperdenstraat 8-20 en Gasperdenstraat 21-22. De exacte paarverblijfplaatsen zijn niet bekend, maar potentiële verblijfplaatsen bevinden zich aan de kopse kanten van de woningen. De locaties van de verblijfplaatsen en territoria zijn opgenomen in bijlage 3 van dit besluit. Aangezien de zomerverblijfplaatsen zich bevinden binnen de paarterritoria, wordt uitgegaan van twee gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden.

## **Staat van instandhouding**

- **Huismus**

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huismus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020).

De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als matig ongunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als ongunstig – ontoereikend.

De lokale staat van instandhouding van de huismus is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. Gezien de aanwezigheid van bebouwing in omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere nestplaatsen wordt er vanuit gegaan dat de huismus hier een stabiele populatie heeft.

- **Gewone dwergvleermuis**

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiwerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdierverseniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdierverseniging.nl, 2018).

De lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verspreiding van de soort binnen de stadsgrenzen. Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen, waaronder een te behouden kraamverblijfplaats buiten het plangebied, wordt er vanuit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft.

#### **Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten**

De werkzaamheden zullen twee nestplaatsen van de huismus vernielen. Ook worden één kraamverblijfplaats en twee zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vernield. Hierdoor wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

#### **Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen**

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We hebben (een deel van) de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Deze staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Voordat u start met de werkzaamheden plaatst u voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen op hiervoor geschikte locaties. Voor de vier tijdelijke kraamkasten voor de gewone dwergvleermuis geldt dat deze niet worden geplaatst binnen 50 meter van de aan te tasten kraamverblijfplaats, zoals het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) voorschrijft. Maar u heeft onderbouwd dat er geen locaties binnen 50 meter en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden beschikbaar zijn. De geplaatste kasten zijn van een geschikt type en zijn op drie verschillende windrichtingen geplaatst, waardoor een variatie aan microklimaat wordt geboden. De permanente compensatie, die wordt ingebouwd in het plangebied, voldoet aan alle eisen hiervoor en is beschikbaar voordat het nieuwe kraamseizoen start. Daarom zijn deze maatregelen voldoende.

Voordat u start met de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode maakt u de vastgestelde verblijfplaatsen ongeschikt. We hebben een extra voorschrift opgenomen over de manier waarop ongeschikt voor de huismus moet worden gemaakt.

Tijdens de werkzaamheden plaatst u voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. We hebben een voorschrift opgenomen over het inbouwen van nestkasten voor de huismus, indien niet wordt gekozen voor het beschikbaar maken van het dak. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg aanwezig om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Omdat een kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis wordt vernield en een dergelijke verblijfplaats essentieel is voor de lokale populatie, leggen wij voorschriften op over monitoring van de permanente maatregelen voor de kraamverblijfplaats.

### **Conclusie ecologische beoordeling**

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de huismus en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

### **2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden**

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

## **3. Aanvullende informatie**

### **3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking**

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op [www.officialebekendmakingen.nl](http://www.officialebekendmakingen.nl).

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk. We verzenden deze beschikking aan Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

- Lekstede Wonen;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente Vijfheerenlanden.

### **3.2 Bezwaar indienen**

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op [www.provincie-utrecht.nl](http://www.provincie-utrecht.nl) (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht  
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie  
Postbus 80300  
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

**Let op:** het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:  
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland  
Sector bestuursrecht  
Postbus 16005  
3500 DA Utrecht

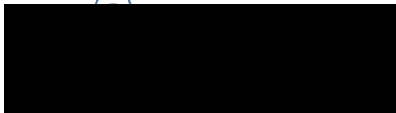
### **3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen**

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via [servicebureau@provincie-utrecht.nl](mailto:servicebureau@provincie-utrecht.nl) en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,  
Gedeputeerde Staten van Utrecht,  
namens hen,



Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap  
Domein Landelijke Leefomgeving

## **Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing**

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

### **1.1 Algemeen**

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht ([servicebureau@provincie-utrecht.nl](mailto:servicebureau@provincie-utrecht.nl) of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

### **1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden**

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
  - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op [www.rudutrecht.nl](http://www.rudutrecht.nl). Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

### **1.3 Tijdens de werkzaamheden**

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. Indien de werkzaamheden met effecten op de nestplaats van de huismus worden uitgevoerd in de broedperiode, dient de nestplaats voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de broedperiode ongeschikt te worden gemaakt. Dit is nodig omdat het nest tijdens de werkzaamheden niet in gebruik mag zijn.
  - a. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden buiten het broedseizoen van de huismus. Het broedseizoen is van 1 maart tot en met 31 augustus, of tot en met 30 september bij late legsels. Het ongeschikt maken mag niet gebeuren tijdens periodes van vorst.
  - b. Er mag niet ongeschikt worden gemaakt voordat de huismus voldoende tijd heeft gehad om te wennen aan de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de soort. De gewenningsperiode is drie maanden, conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023).
12. Als wordt gekozen voor het plaatsen van inbouwkasten als permanente alternatieve nestplaatsen voor de huismus, moet dit worden uitgevoerd volgens de eisen die het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) hieraan stelt.
13. De permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis moeten worden geplaatst volgens de eisen die het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017 of indien beschikbaar: de meest recente versie) hieraan stelt ten aanzien van de hoogte waarop de kasten worden ingebouwd.

#### **1.4 Na afloop van de werkzaamheden**

14. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op [www.rudutrecht.nl](http://www.rudutrecht.nl). Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.
15. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen te blijven hangen tot de gewenningsperiode van de gerealiseerde permanente verblijfplaatsen verstreken is en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten.

#### **Monitoring**

16. Om te bepalen of soortgerichte beschermingsmaatregelen voldoende effectief zijn, moeten deze worden gemonitord. Er moet monitoring plaatsvinden op de functionaliteit van de permanente alternatieve kraamverblijfplaatsen.
17. Het monitoringsonderzoek moet minimaal worden gericht op de volgende onderzoeksvragen:
  - a. of de gewone dwergvleermuis gebruikmaakt van de aangeboden permanente alternatieve verblijfplaatsen;
  - b. met welke aantallen van de soort hiervan gebruik wordt gemaakt;
  - c. welke verblijfsfunctie de permanente alternatieve verblijfplaatsen vervullen.
18. Het monitoringsonderzoek moet worden uitgevoerd volgens het op dat moment vastgestelde Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad).
19. Het monitoringsonderzoek start tijdens het eerstvolgende kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis nadat de permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn. Vervolgens moet het monitoringsonderzoek elke twee jaar worden uitgevoerd tot en met zes jaar na het realiseren van de permanente alternatieve verblijfplaatsen. Volgens de aangeleverde planning van het project betekent dit dat de monitoring plaatsvindt in 2024, 2026, 2028 en 2030.

20. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
- a. Onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode);
  - b. Beschrijving van de onderzochte maatregelen (datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of luchtfoto, technische beschrijving van de maatregelen, zoals: (constructie)tekeningen, typenummer bij prefab, afmetingen, aantal, materiaal, aantal lagen, etc.);
  - c. Onderzoeksresultaten (vastgestelde soorten, functies en aantallen individuen);
  - d. Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soort, dezelfde functie en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd).
  - e. Bewijs van registratie van waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF
21. De monitoringsrapportage moet uiterlijk op 31 oktober van elk jaar waarin de monitoring is uitgevoerd worden verstuurd aan de RUD Utrecht via [handhaving-wnb@rudutrecht.nl](mailto:handhaving-wnb@rudutrecht.nl). Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en de locatie.

De monitoringsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de verplichtingen die zijn verbonden aan de ontheffing:

- Als voor het einde van de monitoringsperiode blijkt dat door de maatregelen de gewenste effecten behaald zijn, kan de provincie Utrecht besluiten dat eerder gestopt mag worden met de monitoring;
- Als blijkt dat de maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan de provincie Utrecht extra maatregelen opleggen.

## Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

### Huismus

#### 2.4.1 Huismussen

Binnen complex 702 zijn er **2 nestplaatsen** van de huismus aangetroffen

##### Tijdelijke alternatieven

- Er moeten minimaal **4 tijdelijke verblijfplaatsen** voor huismussen worden aangeboden. Hiertoe worden er tijdelijke nestkasten aangeboden op de woningen:
  - 1x Kopgevel Stuwstraat 9
  - 1x Onder dakgoot voorzijde Stuwstraat 9
  - 2x Kopgevel Stuwstraat 11
- De tijdelijke huismuskasten zijn kasten gemaakt van Okoume FSC hout plaatmateriaal 15mm.
- De tijdelijk alternatieve verblijfplaatsen worden uiterlijk 3 maanden voor de werkzaamheden aanvangen geplaatst. Bij het plaatsen van de tijdelijke kasten wordt rekening gehouden met de volgende voorwaarde: binnen 200m van het plangebied, minimaal 2m hoogte, vrije invliegopening en op verschillende de noordelijke of oostelijke windrichting tenzij ze onder de dakgoot geplaatst kunnen worden. De beoogde locaties voor de tijdelijke kasten zijn weergegeven in figuur 2.1.
- De tijdelijke nestkasten worden in februari 2023 aangeboden.

##### Permanente alternatieven

- Er kan niet aan de (daken van de) woningen gewerkt worden als huismussen broeden, globaal van 1 maart t/m 31 augustus, zie Tabel 2.1.
- Indien het niet anders kan dan dat er in de broedperiode toch werkzaamheden plaatsvinden dienen voorafgaand aan de broedperiode alle nestlocaties ongeschikt gemaakt te worden.

- Er moeten **minimaal 4 alternatieve verblijfplaatsen** voor huismussen worden aangeboden. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in de woonblokken:
  - Voor- en achterzijde Gasperdenstraat 7-13
  - Voor- en achterzijde Gasperdenstraat 8-14
  - Voor- en achterzijde Gasperdenstraat 15-21
  - Voor- en achterzijde Gasperdenstraat 16-22

Hiermee worden alle genoemde woningen geschikt voor vestiging van de huismus, ook de woningen waar nu geen huismussen broeden. Dit wordt gerealiseerd door het plaatsen van aangepast vogelschroot (Bijlage E):

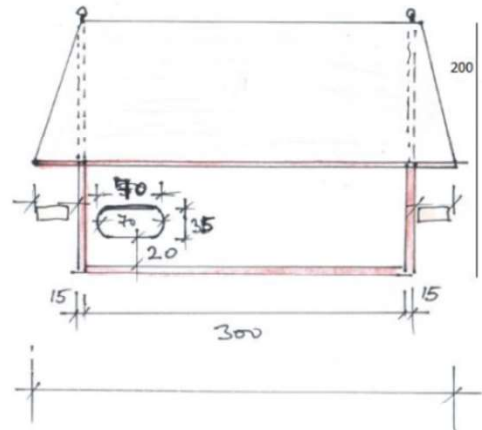
- vogelschroot op de tweede pannenrij opdat huismussen onder de eerste pannenrij kunnen blijven broeden.

Het geschikt maken voor de huismus op deze wijze heeft de voorkeur boven het plaatsen van inmetselstenen, aangezien op deze wijze de potenties voor vestiging van de huismus maximaal vergroot worden (ver boven de benodigde 'compensatiefactor 2'). Welke optie wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven.

- Het maatwerk wordt tijdens de werkzaamheden aan de woonblokken geplaatst. De beoogde locaties voor de permanente kasten zijn weergegeven in figuur 2.2.
- Hoewel het altijd de voorkeur heeft om maatwerk toe te passen, kan er voor de alternatieve verblijfplaatsen ook gebruik gemaakt worden van inmetselstenen. Het betreft hier **4 inbouwstenen** bestaande uit IB GZ of vergelijkbaar, zie bijlage XX.
- De permanente alternatieve voorzieningen worden tijdens de werkzaamheden geplaatst.

bron: "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag LEKSTEDEWonen, 2022 Gasperdenstraat 7-22 te Hagestein" van 21 december 2022

De opgehangen kasten betreffen houten gierzwaluwkasten. Hieronder een foto en specificaties.



bron: "Beantwoording aanvullende vragen Z2023-00000141" van 17 april 2023

## Gewone dwergvleermuis

### 2.3 Mitigatie en compensatie vleermuizen

Het mitigeren van negatieve effecten op vleermuizen bestaat uit twee onderdelen: 1. het voorkomen van het doden van dieren, 2. het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Dit wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande kennisdocumenten uitgevoerd. De specifieke mitigerende maatregelen zijn hier beschreven. In Tabel 2.2 is een planning weergegeven van de uit te voeren mitigatie en compensatie.

De plaats waar deze mitigatie en/of compensatie moet worden uitgevoerd wordt veelal per huisnummer aangeduid. Deze locaties worden in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol verder uitgewerkt. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, aanpassing van de locatie plaats.

Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden uitgevoerd worden is naast de kwetsbare periode en de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de woningblokken. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ecologisch deskundige.

#### 2.3.1 Voorkomen van doden

- Alle woningblokken die binnen deze aanvraag vallen worden op plaatsen waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten zijn voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps' (zie details en voorwaarden in Bijlage B).
- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen tussen 1 april en 1 mei en/of tussen 15 augustus en 1 november, zie Tabel 2.1.
- Voor kraamverblijven geldt dat deze enkel in het najaar (15 augustus tot 1 november) worden ongeschikt gemaakt.
- Er wordt door een ecologisch deskundige gecontroleerd of het gebouw, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog gebruikt wordt door vleermuizen. Deze controles worden bij voorkeur gedaan door in de ochtend bij het inzwermen te controleren of de exclusie functioneert en dieren buitensluit (twee uur voor zonsopgang). Wanneer dit niet mogelijk is worden de controles uitgevoerd in de avond (twee uur na zonsondergang).
- Wanneer blijkt dat er nog vleermuizen gebruik maken van de woningblokken dan zal het hiervoor omschreven proces herhaald worden tot dat het gebouw vrijgegeven kan worden van vleermuizen.

- Na vrijgave kunnen de werkzaamheden starten.

#### 2.3.2 Paar- en zomerverblijven

In complex 702 zijn in totaal **2 kleine individuele verblijfplaatsen** aangetroffen, te weten 2 zomer/paarverblijven van de gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen zullen verstoord en/of vernietigd worden door de ingrepen. De mitigatie wordt gerealiseerd door middel van tijdelijke en permanente kasten;

#### Tijdelijke alternatieven

- Er moeten **minimaal 8 tijdelijke verblijfplaatsen** voor vleermuizen worden aangeboden om de paarterritoria die beide ook zomerverblijven omvatten te mitigeren. Hiertoe worden er tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden op de woningen:
  - Kopgevel Vosstraat 1
  - Kopgevel Vosstraat 2
  - Kopgevel Vosstraat 4
  - Kopgevel Stuwstraat 3
  - Kopgevel Stuwstraat 5
  - Kopgevel uitbouw Stuwstraat 5
  - Kopgevel Stuwstraat 6
  - Kopgevel Stuwstraat 8
- De tijdelijke vleermuiskasten zijn kasten gemaakt van Okoume FSC hout plaatmateriaal. In Afbeelding 2.1 zijn de maten weergegeven.
- De tijdelijk alternatieve verblijfplaatsen worden voor 15 februari 2023 geplaatst. Bij het plaatsen van de tijdelijke kasten wordt rekening gehouden met de volgende voorwaarde: binnen 200m van het plangebied, minimaal 2,8m hoogte, vrije invliegopening en op verschillende windrichtingen. Zie Bijlage C voor omschrijving en kaders voor het plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen. De beoogde locaties voor de tijdelijke kasten zijn weergegeven in figuur 2.1.



Afbeelding 2.1 | Type tijdelijke vleermuiskast

#### Permanente alternatieven

- Er moeten **minimaal 8 verblijfplaatsen** voor vleermuizen worden aangeboden. Hiervoor worden inmetstelstenen aangebracht. Het betreft hier 2 geschakelde inbouwstenen (bestaande uit IB VL 06 + IB VL 07 of vergelijkbaar, zie bijlage D). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de volgende woningen (Figuur 2.2):
  - 2x kopgevel Gasperdenstraat 7
  - 2x kopgevel Gasperdenstraat 8
  - 2x kopgevel Gasperdenstraat 13
  - 2x kopgevel Gasperdenstraat 14
- De permanente mitigatie wordt tijdens de werkzaamheden ingebouwd.

#### 2.3.3 Kraamverblijf van gewone dwergvleermuis

Er is **één kraamverblijf** met 76 individuen van de gewone dwergvleermuis aanwezig binnen het plangebied, welke zich bij de nok van de kopgevel bevindt.

- Bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen dient er rekening te worden gehouden met de gewenningsperiodes zoals vermeld in de kennisdocumenten. Dit houdt in dat:
  - Alternatieve kraamverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen één volledig kraamseizoen voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst dienen te worden. Het kraamseizoen loopt van 15 mei t/m 31 juli.

#### Tijdelijke alternatieven

- Er moeten **minimaal 4 tijdelijke kraammogelijkheden** te worden gecreëerd.
- Hiertoe worden kraamkasten van het type VK SK 02 (Vivara Pro) in de omgeving geplaatst. Deze

alternatieve kraammogelijkheden worden geplaatst aan de volgende woningen:

- Kopgevel Gasperdenstraat 1
- Kopgevel Gasperdenstraat 2
- ~~Kopgevel Gasperdenstraat 5~~
- Kopgevel Gasperdenstraat 6
- De kraamkasten worden uiterlijk eind maart 2023 geplaatst, ruim voordat het kraamseizoen begint.
  - ~~De tijdelijke kasten hangen binnen 60 meter van de originele verblijfplaats~~
  - De tijdelijke kasten blijven minimaal één volledig seizoen aanwezig nadat de permanente kasten functioneel zijn.

#### Permanente alternatieven

- Er moeten **minimaal 4 kraamverblijfplaatsen** voor vleermuizen worden aangeboden. Hiervoor worden inmetstelstenen aangebracht. Per alternatieve kraamverblijfplaats betreft dit 6 geschakelde inbouwstenen van het type IB VL 06 (1x) + IB VL 07 (5x) geplaatst. Deze worden ingebouwd op de woningen:
  - Kopgevel Gasperdenstraat 15
  - Kopgevel Gasperdenstraat 16
  - Kopgevel Gasperdenstraat 21
  - Kopgevel Gasperdenstraat 22
- De inmetselkasten worden tijdens de werkzaamheden ingebouwd.

bron: "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag LEKSTEDEWonen, 2022 Gasperdenstraat 7-22 te Hagestein" van 21 december 2022

De kraamkasten hangen niet binnen de gewenste straal van 50m omdat hiertoe geen locaties beschikbaar zijn. Indien kasten aan de te verduurzamen woningen komen te hangen kunnen delen van de werkzaamheden niet worden uitgevoerd, of worden de kasten afgesloten voor vleermuizen tijdens de werkzaamheden. Andere woningen binnen de straal van 50m zijn particulier bezit die hebben geweigerd de kasten aan hun woning te laten hangen.

Achteraf bleek dat Gasperdenstraat 5 ook particulier bezit is, waardoor ik de kast hier niet heb kunnen ophangen. Deze zou ik graag op Stuwstraat 1A willen plaatsen, waardoor een extra windrichting wordt aangedaan. Dit wordt uiterlijk de eerste week van mei gedaan.

Afstanden;

|                   |     |                     |
|-------------------|-----|---------------------|
| Gasperdenstraat 6 | 65m | Oostelijke richting |
| Gasperdenstraat 2 | 86m | Westelijke richting |
| Gasperdenstraat 1 | 84m | Westelijke richting |
| Stuwstraat 1A     | 98m | Zuidelijke richting |

bron: "Beantwoording aanvullende vragen Z2023-00000141" van 17 april 2023

### Bijlage 3: Locatie plangebied en aangetroffen verblijfplaatsen



Figuur 1.1 | Resultatenkaart van Project 702, waartoe de 4 te renoveren woonblokken behoren.

bron: "Activiteitenplan en ontheffingsaanvraag LEKSTEDeWonen, 2022 Gasperdenstraat 7-22 te Hagestein" van 21 december 2022